

פרק מפנין

קכו-ב מתניתין:

תרומה טמאה בשבת, והאכלת תרומה טמאה לבהמה נחשבת כביעור [עיין רש"י].

ומפנין את הדמאי, ואף שהוא ספק מעושר. כיון שאילו יפקיר את נכסיו ויהיה עני יהיה הדמאי ראוי לו לאכילה [שלא גזרו איסור אכילת דמאי על העניים], לכן רשאי לטלטלו.

וכן מפנין מעשר ראשון שנטלה ממנו תרומתו, היינו תרומת מעשר.

וכן מעשר שני והקדש לאחר שנפדו.

ובגמרא מבואר מהו החידוש באלו האחרונים.

ומפנין את התורמוס, מין קטנית, היבש, מפני שהוא מאכל לעזים [יש גורסין לעניים].

מפנין בשבת מהבית, אפילו ארבע וחמש קופות⁽¹⁾ של תבן ושל תבואה, אם הוא צריך את מקומם, מפני שרוצה להושיב שם את האורחים. או שצריך לפנותן מבית המדרש, מפני ביטול בית המדרש, כדי שיהיה לכולם מקום לשבת.

אבל לא מפנין את האוצר, מחסן של תבואה. וטעם הדבר יבואר בגמרא.

ומבאר התנא איזה דברים הוא רשאי לפנות:

מפנין תרומה טהורה, מפני שהיא ראויה לאכילת כהן, או להאכילה לבהמתו.⁽²⁾

אבל תרומה טמאה אסור לטלטלה, לפי שאין היא ראויה לא לאכילת אדם, ולא להאכלת בהמה בשבת, היות ואין מבערין

מבערין תרומה טמאה בשבת. והאכלת התרומה לבהמה חשובה ביעור ולכן היא אסורה בשבת. צריך עיון מחמת שני ענינים:

א. הרמב"ן ורשב"א הקשו, הרי תרומה טמאה דינה בשריפה דוקא. ועיין עוד ברש"י במשנה ביצה כז ב, וברש"י לעיל כה א ד"ה מצוה שהביא ב' פירושים, ובתוס' שם ד"ה כך. ב. איך יתכן שהאכלת בהמה תחשב למלאכת ביעור ותאסר בשבת?

ועיין במסכת ביצה שם בדברי החתם סופר ובשפת אמת בביאור שיטת רש"י.

1. שיעור קופה מפרש בירושלמי שהוא ג' סאין, תוס'. וכן פסק הרמ"א סי' של"ג סעי' א.

ומותר לפנות כשיעור זה אפילו לצורך אדם אחד. תוס' לקמן קכו א ד"ה אע"ג.

2. עיין ברש"י שהקשה על דברי רש"י מדברי התוספות ב"מ צ א שאסור לכהן לתת לבהמתו תרומה טהורה הראויה לאכילת אדם מפני הפסד התרומה. ועיין בתוס' אנשי שם [תרומות פ"א מ"ט] שדן בזה.

ומה שכתב רש"י שתרומה טמאה ראויה לתתה לפני כלבו, ורק בשבת אסור משום שאין